

Fransen, J. J. 1931 b. De verbreiding der iepenziekte door de iepenspintkevers en de bestrijding van dit insect in de praktijk. Tijdschr. Pl. Ziekt., 37 : 169-187.
Fransen, J. J. 1939. Iepenziekte, iepenspintkevers en beider bestrijding. Proefschrift, Wageningen. 118 pp.
Heybroek, H. M. 1966. Aims and criteria in elm breeding in the Netherlands. Proc. NATO en NSF Symposium, Pergamon Press Oxford; Korte Meded. Stichting Bosbouwproefstat. "De Dorschkamp", nr. 80.

Russo, G. 1938/39. Contributo alla conoscenza dei coleotteri scolitidi, fleotribo: *Phloeotribus scarabaeoides* (Bern). Fauv., II. Boll. R. Lab. Ent. Agr. Portici, 2 : 1-420.

Valek, D. A. 1967. A study of the host-parasite relationships of *Scolytus multistriatus* Marsh. and methods of propagation for the introduced parasite *Dendrosoter protuberans* (Nees.) Wesm. Michigan State Univ., Dept. of Ent., M. Sc.-thesis.

Ruitersport en ruitertoerisme

Als alle rijpaarden en pony's in ons land eens gelijktijdig bereden zouden worden zou één op de 650 Nederlanders te paard zitten. Geen indrukwekkend cijfer. Ik ontleen het aan het "Verslag van een inventarisatie inzake de ruitersport in Nederland" van A. Wolhuis. Het initiatief tot deze inventarisatie werd genomen door de Cultuurtechnische Dienst in samenwerking met de Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB, het Ministerie van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk, het Staatsbosbeheer, de Stichting Nederlandsche Hippische Sportbond en de aangesloten ruitersorganisaties. De cijfers - van 1967 - geven aan dat er in de Lage Landen circa 70.000 ruiters zijn die gezamenlijk over 20.000 paarden en pony's kunnen beschikken. Belangrijk is dat dit aantal met circa 10% per jaar toeneemt; iets wat zij die buiten wonen ongetwijfeld uit eigen ervaring kunnen vaststellen.

Hoewel de ruiters in het algemeen - nog - tevreden zijn over de mogelijkheden om er op uit te trekken, zien zij hun hemel wel verduisteren door de steeds voortgaande uitbreiding van het wegennet en het snelverkeer. Zij blijken te verlangen naar meer mogelijkheden om rondritten te maken. Het rapport is geen klaoenstoot om belangstelling voor onze ruiters te wekken. De opstellers zijn dan ook tot het inzicht ge-

komen dat na dit onderzoek, dat een oriënterend karakter had, een diepgaander onderzoek, dat tot een duidelijke beleidsbepaling voor overheid en particulier initiatief kan leiden, noodzakelijk is. Zij hebben inmiddels de Staatssecretaris van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk verzocht hiertoe het initiatief te nemen.

Inmiddels zou het rapport wel de eigenaren en beheerders van onze bossen tot bezinning kunnen brengen op de vraag in hoeverre zij voor ruiters meer mogelijkheden zouden kunnen bieden. Doch - zo de trend in de ontwikkeling van het ruitertoerisme zich voortzet - er zullen in het bijzonder voor de komende decennia meer mogelijkheden moeten worden geschapen. Hier ligt m.i. een taak voor de ontwerpers van de nieuwe recreatiebossen en -parken die in de naaste toekomst tot ontwikkeling moeten worden gebracht. Daarbij zullen zij dan niet alleen aandacht moeten schenken aan ruitersporen maar ook aan maneges, zowel voor binnen- als buitenactiviteiten.

Voor hen die zich meer in de details van het rapport willen verdiepen: het is uitgegeven door de in de Contactcommissie voor Ruitersport en Ruitertoerisme samenwerkende Koninklijke Nederlandse Toeristenbond ANWB en de Stichting Nederlandsche Hippische Sportbond, beide te 's-Gravenhage.

B. M. van Griethuysen